

Herinneringen aan de evacuatie van 10 mei 1940

Janna de Jong van Dasler

In de vroege ochtend van 10 mei 1940 hoorde ik als 9-jarig meisje mijn ouders en mijn broers praten dat er oorlog in ons land was.

Het Duitse leger was ons land binnengevallen.

Op de lagere school aan de Bagijnenstraat (het Gele Weiland) leerde je in de Vaderlandse Geschiedenislessen over oorlogen, maar ik had nooit gedacht dat er in ons land weer oorlog zou komen, met bommen, granaten en vliegtuigen. Vreselijk vond ik dat, en dat er in Nijkerk ook gebombardeerd zou worden, dat had je nooit gedacht. Maar ja, Nijkerk lag in de vuurlinie (gevechtlijn) van de Grebbeberg.

Tot die 10de mei was ons leven gevuld met naar school gaan en buiten spelen, met de buurmeisjes en -jongens verstoppertje spelen en touwtje springen waren favoriet.

Een mobilisatie en misschien een oorlog in ons land, daar werd door de ouderen niet over gepraat en ook niet op school. Toch bleek op die dag dat er veel voorbereidingen waren geweest, er waren in heel Nijkerk tijdens de mobilisatie "Blokhoofden en Groepsbegeleiders" aangesteld.

De bewoners van de Amersfoortse straat en Den Hooge D248 (dat is nu prof. Eijkmanstraat) moesten gaan evacueren, naar Harderwijk. Er kwam een grote boerenwagen met een paard ervoor, en op die boerenwagen konden ouders en moeders met kinderen onder de zestien jaar gaan zitten, soms op een stoeltje, maar ook op

de bodem. Een oudere Oma (toen zei je Opoe) werd ook op de wagen geholpen, zij wilde wel meegaan, maar alleen als ook haar geit op de wagen mee mocht, want haar geit moest 2 keer per dag gemolken worden, dus ook de geit van buurvrouw Frankje ging mee.

De mannen en de jongens gingen zoveel mogelijk met de fiets naar Harderwijk. Ook inwoners uit andere wijken in Nijkerk werden goed georganiseerd begeleid naar Harderwijk. Het waren bange dagen, inwoners van Nijkerk raken die angstige herinneringen nooit kwijt.

Bij de spoorbaan wonen, o.a. de Wallerstraat, was heel beangstigend, want de trein was een doelwit om bommen op te gooien. Een dame die toen 4 jaar was, zegt dat het ook in het centrum (Koetsendijk, Kolkstraat, enz.) zo was: "Je was bang, heel erg bang, je moest bijna alles achterlaten, alleen wat kleding kon je meenemen.

Maar ook was de zorgzaamheid en onderlinge verbondenheid merkbaar te voelen, en ook dat vergeet je nooit meer.

In Harderwijk werden wij ondergebracht in de kazernes van het Nederlandse leger, wij sliepen in stapelbedden, eten kregen wij uit de keuken van de soldaten, zelfs een keer een schaal met gekookte eieren, die we met veel mensen konden delen.

Na vijf spannende dagen waarin de saamhorigheid en zorgzaamheid voor elkaar de boventoon voerden, konden we terug naar Nijkerk, dat een triest beeld liet zien. Heel veel huizen waren kapot geschoten, overal zag je gaten van bommen en granaten. Alle huizen hadden geblindeerde, verduisterde ramen. Ook daar werd je bang van want wat zou je vinden in dat donkere huis?

Nu zijn we 75 jaar verder, wij herdenken vandaag Hen die zich ingezet hebben en voor Vrede en Vrijheid gevochten hebben. Dat

wij allen vandaag en in de toekomst in diezelfde trouw en verbondenheid, met elkaar en voor elkaar tot in lengte van jaren zullen mogen leven.

Het verhaal is voorgelezen bij de bevrijdingsherdenking in mei 2015 door Ger van Dasler, de zus van Janna de Jong van Dasler

+++